

ΤΑΞΙΔΙΑ
ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ

(15ος - 19ος αιώνας)

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΣΥΛΛΟΓΗ ΦΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

TRAVELS IN GREECE
(15th - 19th century)

BENAKI MUSEUM - THE EFSTATHIOS FINOPOULOS COLLECTION

Η ΤΑΝ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ του 1483, όταν ο γερμανός ευγενής Bernhard von Breydenbach αποβίβαστηκε στη Ρόδο. Είχε σαλπάρει από τη Βενετία για την Κέρκυρα, τη Μεθώνη και τον Χάνδακα, στον δρόμο προς τους Αγίους Τόπους της Παλαιστίνης και του Σινά. Δεν ταξίδευε μόνος. Στους συντρόφους του περιλαμβάνονταν και άλλοι ευγενείς, ένας ζωγράφος και ο δομικανός μοναχός Félix Fabri. Ο τελευταίος μας κληροδότησε το εκτενέστερο και λεπτομερέστερο οδοιπορικό από οποιονδήποτε άλλο προσκυνητή του Μεσαίωνα, γεμάτο ευσέβεια και χιούμορ, αλλά ο Breydenbach έκανε ένα βήμα παραπέρα: το 1486 τύπωσε ένα βιβλίο με τις περιπέτειές του και φρόντισε για την εικονογράφησή του με ξυλογραφίες τοπίων, κτηρίων, ανθρώπων και ζώων. Αποτελεί ένα μνημείο των προ-νεωτερικών περιηγήσεων, της εποχής που οι «ευλογίες» –πίστωση στην τράπεζα του Καθατηριού– αποθησαυρίζονταν με κάθε βήμα πάνω στα αγιασμένα χώματα. Μεταγενέστεροι ταξιδιώτες αντί για ευλογίες συνέλεξαν απόρρητες πληροφορίες και ποθούσαν εξίσου ευθυτενείς κίονες και ύπτιες απολαύσεις. Συνέτασσαν χάρτες διανθισμένους με αρχαία μνημεία και σύγχρονα ορόσημα και κατέγραφαν πολιτείες, καράβια και φορεσιές.

Αυτός ο κόσμος του πραγματικού και του φανταστικού, με αδρά περιγράμματα και φωτεινά χρώματα, ξετυλίγεται μέσα από έργα περιηγητικής λογοτεχνίας, χάρτες και εικονογραφήσεις, θησαυρισμένα στη Συλλογή Ευστάθιου Φινόπουλου, καρπό κοπιώδους συλλεκτικής δραστηριότητας δεκαετιών. Οι επισκέπτες της έκθεσης «Ταξίδια στην Ελλάδα (15ος-19ος αι.) Μουσείο Μπενάκη – Συλλογή Ευστάθιου Φινόπουλου» προσκαλούνται να ακολουθήσουν τα βήματα του Breydenbach και των επιγόνων του.

Η Συλλογή Ευστάθιου Φινόπουλου, η σημαντικότερη συλλογή αυτής της θεματικής στον ελληνικό χώρο και από τις σπουδαιότερες διεθνώς, αποτελεί σήμερα τμήμα της Βιβλιοθήκης του Μουσείου Μπενάκη, μετά από την ευγενική δωρεά του Συλλέκτη το 2013. Θα ήθελα, εκ μέρους της Διοικητικής Επιτροπής του Μουσείου Μπενάκη και της τριμελούς Εκτελεστικής Επιτροπής του Ιδρύματος, να ευχαριστήσω θερμά τον Ευστάθιο Φινόπουλο φυσικά για την πράξη της δωρεάς, αλλά και για τη γενναιοδωρία του να μοιραστεί σήμερα τη συλλεκτική του εποποιία και να καταστήσει αυτή την έκθεση δυνατή.

Γιώργης Μαγγίνης
Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής
Μουσείο Μπενάκη

IT WAS EARLY SUMMER 1483 when the German nobleman Bernhard von Breydenbach alighted on the island of Rhodes. He had sailed from Venice through Corfu, Methoni and Candia and was heading to the Holy Lands of Palestine and the Sinai. He didn't travel alone. His companions included other nobles, a painter and the Dominican friar Felix Fabri. The latter left us with the longest and most detailed narrative of any medieval pilgrim, streaked with piety and humour, but Breydenbach went a step further: he printed the book of his adventures in 1486 and had it illustrated with woodcuts of landscapes, buildings, people and animals. It is a monument to the era of pre-modern travel, when 'indulgences' –credit for the purgatorial bank– were collected at every step on hallowed grounds. Later travellers collected intelligence rather than blessings and desired in equal measure upright columns and supine pleasures. They compiled maps peppered with antique monuments and modern landmarks and documented cities, boats and costumes.

This world of fact and fiction in strong outlines and bright colours unfolds through works of travel literature, maps and illustrations drawn from the reserve of the Efstathios Finopoulos Collection, the fruit of decades of industrious collecting. Visitors to the 'Travels in Greece (15th-19th cent.): Benaki Museum – The E. Finopoulos Collection' exhibition are invited to trace the footsteps of Breydenbach and his followers.

The Efstathios Finopoulos Collection, the most important collection with similar focus in Greece and one of the most important internationally, is today part of the Benaki Museum Library after the Collector's kind donation in 2013. On behalf of the Board of Trustees of the Benaki Museum and of its Executive Committee, I would like to extend warm thanks to Efstathios Finopoulos for the donation as well as his generosity in sharing today his collecting legacy and for making this exhibition possible.

George Manginis
Member of the Executive Committee
Benaki Museum

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

T **A ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΟΥ ΩΘΟΥΝ** τους ταξιδιώτες να αναζητήσουν άγνωστους τόπους είναι η περιέργεια και η ανάγκη για εξερεύνηση. Από τον άνθρωπο της Αναγέννησης, που ανοίγεται σε νέους ορίζοντες, οδηγούμαστε στους περιηγητές του Grand Tour («Μεγάλο Ταξίδι») και στους πρώτους τουρίστες του 19ου αιώνα, οι οποίοι διακινούνται μαζικά πλέον μέσω ταξιδιωτικών γραφείων. Η ροή των ταξιδιωτών που παρουσιάζουμε σε αυτήν την έκθεση ξεκινά από τη Δύση, διέρχεται από τον ελλαδικό χώρο και κατευθύνεται προς την Ανατολή. Κύριος προορισμός είναι αρχικά τα Ιεροσόλυμα, για προσκυνηματικούς λόγους, και κατόπιν η Κωνσταντινούπολη. Από τη Μασσαλία και τη Βενετία, οι ταξιδιώτες ακολουθούν θαλάσσιες διαδρομές προς την Ανατολική Μεσόγειο, με κύριες «σκάλες» τη Σικελία, τη Μάλτα, την Κέρκυρα, τα Κύθηρα, τη Σύρα και τη Σμύρνη.

Προσκυνητές, πρέσβεις, πρόξενοι, αριστοκράτες, διερμηνείς, έμποροι, καλλιτέχνες, επιστήμονες και λόγιοι ταξιδεύουν αντιμετωπίζοντας τρικυμίες και πειρατές, ληστές και επιδημίες. Αποτυπώνουν την εμπειρία τους σε χειρόγραφα ημερολόγια, εκδόσεις, χάρτες, σχέδια και έντυπες εικόνες. Τα κατάλοιπα αυτά αποτελούν μάρτυρες της περιπέτειας, δείχνοντας την εικόνα που σχηματίζουν οι περιηγητές για τον «άλλο» τόπο.

Οι εκδόσεις που προκύπτουν από την ταξιδιωτική εμπειρία αιώνων εντάσσονται στο είδος που ορίζεται ως περιηγητική λογοτεχνία και συνιστούν σημαντικά ιστορικά τεκμήρια. Η εφεύρεση της τυπογραφίας στην Ευρώπη (π. 1440) συμβάλλει στη διάδοση του ταξιδιωτικού βιβλίου, που κορυφώνεται κατά τον 19ο αιώνα.

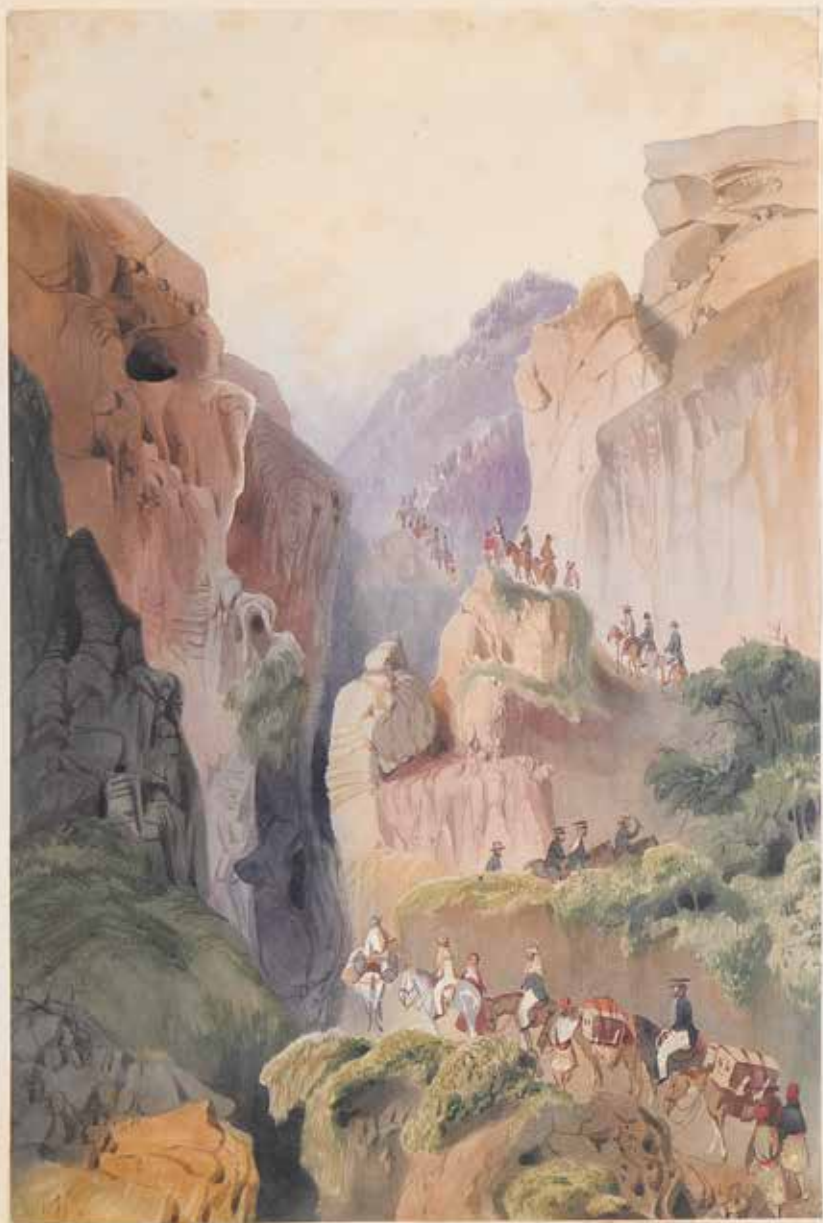
THE JOYRNEY

THE MOTIVATIONS THAT DRIVE travellers to seek unknown places are curiosity and the need for exploration. From the “Renaissance man” opening up to new horizons, we come to travellers on the Grand Tour and then to the early tourists of the 19th century, travelling in groups through travel agencies. The flow of travellers which we are presenting in this exhibition, began in the West, crossed the Hellenic world and headed towards the East. The main destination was initially Jerusalem, for the purpose of pilgrimage, and afterwards Constantinople. From Marseilles and Venice, travellers followed sea routes to the Eastern Mediterranean, with Sicily, Malta, Corfu and Kythera, Syra and Smyrna, as the main ports of call.

Pilgrims, ambassadors, consuls, aristocrats, interpreters, merchants, artists, scientists and scholars travelled and met with storms and pirates, robbers and epidemics. They captured their experience in handwritten journals, publications, maps, drawings and printed pictures. These remnants are witnesses to adventure, pointing to the image that travellers conceived of the “other” place.

The publications resulting from the travel experience of centuries fall into the genre defined as travel literature and constitute important historical documentation. The invention of typography in Europe (1440) contributed to the spread of the travel book, which reached its peak in the 19th century.

**ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΝΤΑΙ ΕΝΔΙΑΜΕΣΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ
IN-BETWEEN PAGES ARE OMITTED**

*Dame Grecque,
dans son Appartement*